

Sången till Botvids minne Processionshymn.

Svensk översättning: Frank Blomfelt
Musik: Rune Karlsson

Rosa rubens egreditur
de spinarum acumine,
gemma terrae subtrahitur
prae cellens pulchritudine

Botvidus cum producitur
ex paganorum semine.
Aurum splendens efficitur,
argentum purum redditur
purgatum a rubigine.

Laetetur Sudhermannia
tale producens lilium,
congratuletur Anglia
tantum baptizans filium.

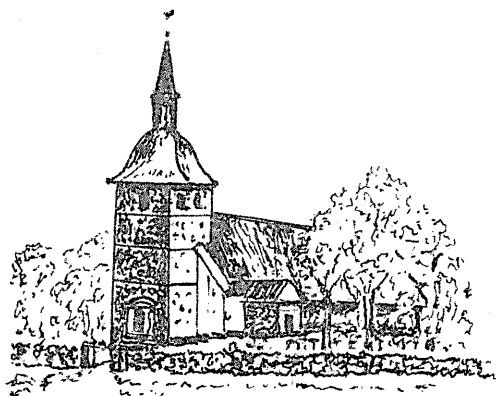
Botvidi laudes colere
devotis decet mentibus,
qui suae precis munere
nos servet a nocentibus.

Som rosen rodande om vår
slår ut från vassa taggars stam
som ädelsten ur jorden går
i sköna färger strålar fram

så Botvid upp i ljuset står
ur hedningarnas vilda stam.
En högre glans så guldets når
och silvret mera klarhet får
befriat ifrån rost och damm.

Sig fröjde Södermannaland
som sådan lilja fostrat har
och in må stämma Anglers land
som sådan son till dopet bar.

Åt Botvid ge berömmets lön
med fromma sinnen hör oss till
som genom kraften av sin bön
från ondo oss bevara vill.

Processionshymnen sjöngs
första gången av Botkyrka
kyrkokör vid en kyrkokonsert
i Botkyrka kyrka på Tacksägelse-
dagen den 19 okt. 1981.

Den latinska originaltexten
är skriven av ärkebiskop Birger
Gregerson (1327-1383). Texten
ingick i ett rimofficium för
Sankt Botvids dag.

Här kan Du upptäcka Botkyrka.

Av Ingrid Padel

UPPTÄCK BOTKYRKA! ÄNTLIGEN HAR BOTKYRKABORNA FÅTT EN ENKEL HEMBYGDSBROSCHYR, SOM BESKRIVER FORNNINNEN OCH SEVÄRDHETER I KOMMUNENS ALLA DELAR. EN HEMBYGDSBOK I MINIATYR? VÄLREDIGERAD, LÄTT-LÄST OCH SNYGGT TRYCKT.

Det är kommunens informationskontor som gett ut broschyrerna, 9 stycken, en för varje område i Botkyrka: nr 1 Vårsta, nr 2 Salem, nr 3 Rönninge, nr 4 Tumba, nr 5 Tullinge, nr 6 Alby, nr 7 Fittja, nr 8 Hallunda, nr 9 Norsborg.

På första sidan i varje broschyr presenteras området under rubriken "förr - nu". Det är stor kontrast mellan till exempel Tumba centrum år 1903 och Tumba centrum år 1980. De andra sidorna i broschyren beskriver 12-15 sevärigheter. Dessutom finns en utförlig karta över varje område.

Idén till en hembygdsbroschyr i form av stadsvandringar är inte ovanlig. Många kommuner har liknande publikationer. Det ovanliga med Botkyrkas broschyrer är att de omfattar tätområden och att de är mycket utförliga. Men så är ju Botkyrka en gammal kulturbygd av högsta klass, där många kulturminnen finns kvar även i tätbebyggda områden.

FULLTRÄFF

Vilka personer döljer sig bakom denna "fullträff" som dessa hembygdsbroschyrer är? Först bör nämnas Sven-Gunnar Broström, välkänd arkeolog och fornforskare som tycks känna varje vrå av stor kommunen. Han har plockat fram alla sevärigheter och dessutom tecknat ett 20-tal fornfynd.

Bertil Dahlby, välkänd fotograf i kommunen, har tagit de flesta fotografierna, sammanlagt 117 stycken! Texten till sevärd-

heterna har författats av Sven-Gunnar Broström och Georg Hahne, den sistnämnde informationssekreterare i kommunen. De båda herrarna har verkligen lyckats med den svåra konsten att skriva så folk begriper.

Redigeringen, en viktig detalj, har gjorts av Lo Amrén på informationskontoret.

UT TILL FOLKET

Nu får man hoppas att detta utmärkte hembygdsmaterial når ut till folket i Botkyrka och inte ligger kvar på informationskontoret. I den stora broschyren "Botkyrka min kommun", som skickades ut till alla hushåll i höstas, gavs information om stadsvandringarna. Vem som helst kunde ringa till informationskontoret och gratis beställa broschyren över sitt område.

Det hade varit önskvärt att broschyrerna delats ut till alla hushåll i respektive område. Men kostnaderna satte tyvärr stopp för detta. Samtliga broschyrer kommer emellertid att finnas på kommunens bibliotek. Och informationskontoret, tel. 31160, skickar gärna till intresserade kommuninnevånare.

I skolornas hembygdsundervisning torde dessa stadsvandringar bli ett välkommet material. De många illustrationerna och den korta och enkla texten gör materialet lämpligt även för skolelever.

Finns det då inga tryckfel och och andra "missar" i detta hembygds-material? Ett tryckfel, ett beklagligt sådant, kan noteras på bladet om Norsborg. Där står att namnet Norsborg bildades 1970, det skall naturligtvis vara 1790. Namnet Norsborg borde ha förklarats, det ursprungliga Borg fick Norsborg efter Nora Stiernstedt, maka till Liljen-crantz som köpte gården i slutet av 1700-talet. Och nog borde Norsborgs herrgård och det vita tornet fått vara med bland sevärigheterna!

I broschyren över Tumba saknar man Tumba Bruks museum och den idylliska musikpaviljongen på berget ovanför Bruket. Gamla kommunalhuset i Tumba är med på ett foto, men det borde ha nämntsi texten att Tumba församlings pastorsexpedition är inrymd där nu.

Här kan Du upptäcka Botkyrka.

Av Ingrid Padel

UPPTÄCK BOTKYRKA! ÄNTLIGEN HAR BOTKYRKABORNA FÅTT EN ENKEL HEMBYGDSBROSCHYR, SOM BESKRIVER FORNMINNEN OCH SEVÄRDHETER I KOMMUNENS ALLA DELAR. EN HEMBYGDSBOK I MINIATYR? VÄLREDIGERAD, LÄTT-LÄST OCH SNYGGT TRYCKT.

Det är kommunens informationskontor som gett ut broschyrerna, 9 stycken, en för varje område i Botkyrka: nr 1 Vårsta, nr 2 Salem, nr 3 Rönninge, nr 4 Tumba, nr 5 Tullinge, nr 6 Alby, nr 7 Fittja, nr 8 Hallunda, nr 9 Norsborg.

På första sidan i varje broschyr presenteras området under rubriken "förr - nu". Det är stor kontrast mellan till exempel Tumba centrum år 1903 och Tumba centrum år 1980. De andra sidorna i broschyren beskriver 12-15 sevärigheter. Dessutom finns en utförlig karta över varje område.

Idén till en hembygdsbroschyr i form av stadsvandringar är inte ovanlig. Många kommuner har liknande publikationer. Det ovanliga med Botkyrkas broschyrer är att de omfattar tätområden och att de är mycket utförliga. Men så är ju Botkyrka en gammal kulturbygd av högsta klass, där många kulturminnen finns kvar även i tätbebyggda områden.

FULLTRÄFF

Vilka personer döljer sig bakom denna "fullträff" som dessa hembygdsbroschyrer är? Först bör nämnas Sven-Gunnar Broström, välkänd arkeolog och fornforskare som tycks känna varje vrå av storkommunen. Han har plockat fram alla sevärigheter och dessutom tecknat ett 20-tal fornfynd.

Bertil Dahlby, välkänd fotograf i kommunen, har tagit de flesta fotografierna, sammanlagt 117 stycken! Texten till sevärd-

heterna har författats av Sven-Gunnar Broström och Georg Hahne, den sistnämnde informationssekreterare i kommunen. De båda herrarna har verkligen lyckats med den svåra konsten att skriva så folk begriper.

Redigeringen, en viktig detalj, har gjorts av Lo Amrén på informationskontoret.

UT TILL FOLKET

Nu får man hoppas att detta utmärkta hembygdsmaterial når ut till folket i Botkyrka och inte ligger kvar på informationskontoret. I den stora broschyren "Botkyrka min kommun", som skickades ut till alla hushåll i höstas, gavs information om stadsvandringarna. Vem som helst kunde ringa till informationskontoret och gratis beställa broschyren över sitt område.

Det hade varit önskvärt att broschyrerna delats ut till alla hushåll i respektive område. Men kostnaderna satte tyvärr stopp för detta. Samtliga broschyrer kommer emellertid att finnas på kommunens bibliotek. Och informationskontoret, tel. 31160, skickar gärna till intresserade kommuninnevånare.

I skolornas hembygdsundervisning torde dessa stadsvandringar bli ett välkommet material. De många illustrationerna och den korta och enkla texten gör materialet lämpligt även för skolelever.

Finns det då inga tryckfel och och andra "missar" i detta hembygds-material? Ett tryckfel, ett beklagligt sådant, kan noteras på bladet om Norsborg. Där står att namnet Norsborg bildades 1970, det skall naturligtvis vara 1790. Namnet Norsborg borde ha förklarats, det ursprungliga Borg fick Norsborg efter Nora Stiernstedt, maka till Liljen-crantz som köpte gården i slutet av 1700-talet. Och nog borde Norsborgs herrgård och det vita tornet fått vara med bland sevärigheterna!

I broschyren över Tumba saknar man Tumba Bruks museum och den idylliska musikpaviljongen på berget ovanför Bruket. Gamla kommunalhuset i Tumba är med på ett foto, men det borde ha nämntsi texten att Tumba församlings pastorsexpedition är inrymd där nu.

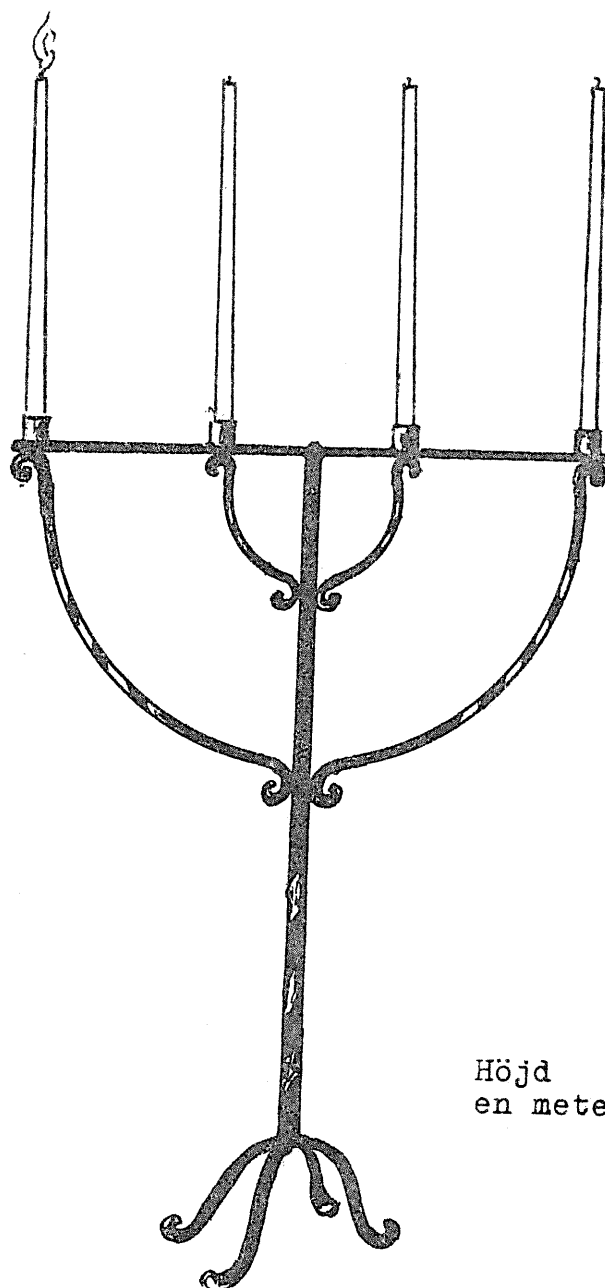
Den gamla Metropolbiografen i Tumba är avbildad och i texten står att X:et Erixson målade väggar och tak. Biografen är tillbommad så målningarna är otillgängliga. Från ungefär samma tid, 1926, är X:ets målningar i Botkyrka kyrkas vapenhus. Dessa målningar, som är tillgängliga för vem som helst, borde ha nämnts i Norsborgsbroschyren.

BORTGLÖMT

Varje stadsvandring är omsorgsfullt planerad. Med hjälp av en karta försedd med siffror som hänvisar till resp. sevärighet så skall man göra en rundvandring, som börjar i centrum i varje område.

Denna uppläggning av stadsvandringen innebär att sevärdheter som ligger vid sidan av rundturen inte kommit med. Det förklarar att en hel del intressanta kulturminnen blivit bortglömda, till exempel Sturehov, fornborgen på Männö, Högantorps kvarn, Lida friluftsgård och åsgropen på Pålalm.

Det vore önskvärt att en särskild broschyr kunde utges med beskrivning av dessa utflyktsmål som alla ligger inom Botkyrka storkommun. Det är också önskvärt att stadsvandringarna översattes till några främmande språk, finska till att börja med, med tanke på de många finstalande som finns i kommunen.

Höjd
en meter.

Adventsljusstakar.

Till Botkyrka- och Tullinge kyrka.

Alexis Blomberg fick en ärofull beställning från resp. kyrkor nämligen att tillverka en Adventsljusstake till de båda kyrkorna.

Smidesarbetet blev utfört i smedjan vid Trädgårdstorp och monteringen i hans egen verkstad.

Personligen överlämnade Alexis stakarna den första söndagen i adv. den 30 nov. 1980, vid högmässan i Botkyrka kyrka och i Tullinge kyrka vid aftonsången samma dag.

Som gammal Botkyrkabo förärad Alexis stakarna som gåva till resp. kyrkor.

G.M.

INFO

1981

INFORMATION TILL GILLET MEDLEMMAR **** TULLINGE I FEBRUARI

Arbets MEDDELAR ANG. INFO 2...

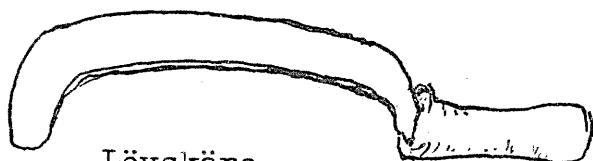
● Sista manusdag för INFO nr 2 är den 29 mars. Den beräknas utkomma v 15. Den kommer att spegla våra förehavanden från den 26 april och fram till midsommar. Så Du som vet med dej att Du eller ni har något på gång under den tiden - hör av er!

ALLTID, manus senast den 29 mars!!

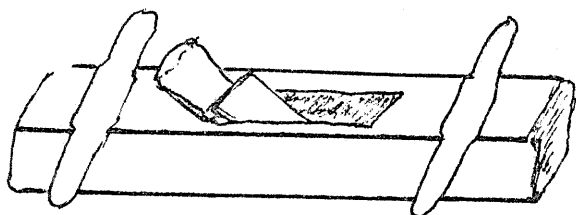
Gåvor:

av Gösta Nilsson, Scheelevägen 4
Tumba

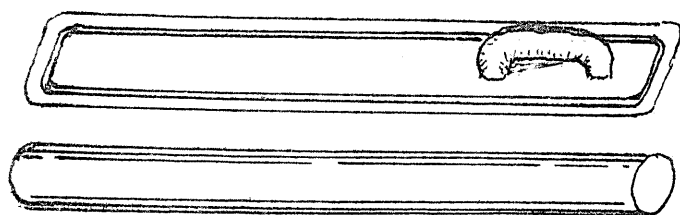
December 1980.

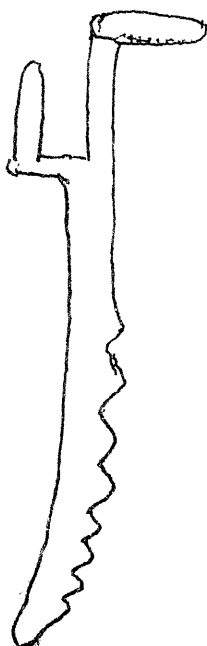
Lövskära

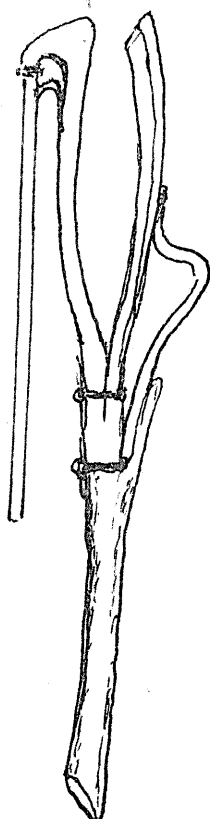
Oxhyvel

Kaveldon

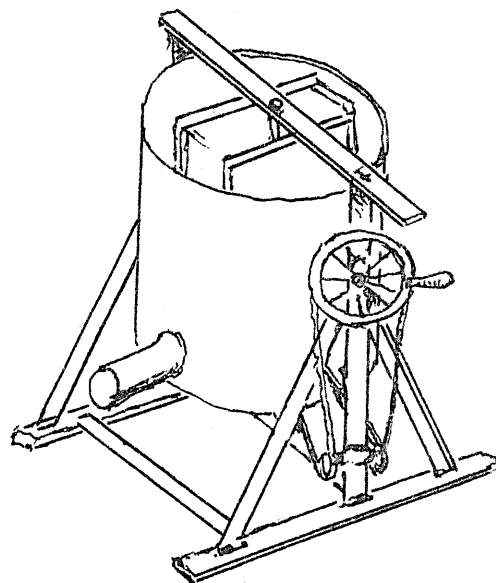
Halmkniv

Klove för
sadelmakeri

4

HONUNGSSLUNGA med gulmålad cylinder.
har tillhört Tumbaortens Biodlar-
förening.

Gåva av Karl och Gæta Lindé i Grö-
dinge.

Foto skänkt till bildarkivet: av
Lars-Erik och Ingrid Bäckelid.

JP. Bilden föreställer arbete-
ren Johan Petter Andersson, han
fick namnet JP här tillsammans
med två av Tumba Bruks sista
oxar spända för den av brukets
hantverkare förfärdigade spec.
vagn för stentransporter. Obs.
JP hade bara en arm, den andra
miste han vid tröskning. JP var
var född i Grödinge 1855. Fotot
torde vara taget 1920-25.

Foton 11 st från Gillets Julmarknad
tagna och skänkta av Bertil
Dahlby, som vanligt fin-fina
bilder.

ETT VARM TACK TILL ALLA DEM SOM I
FORM AV GÅVOR STÖDER GILLET
VERKSAMHET.

Styrelsen

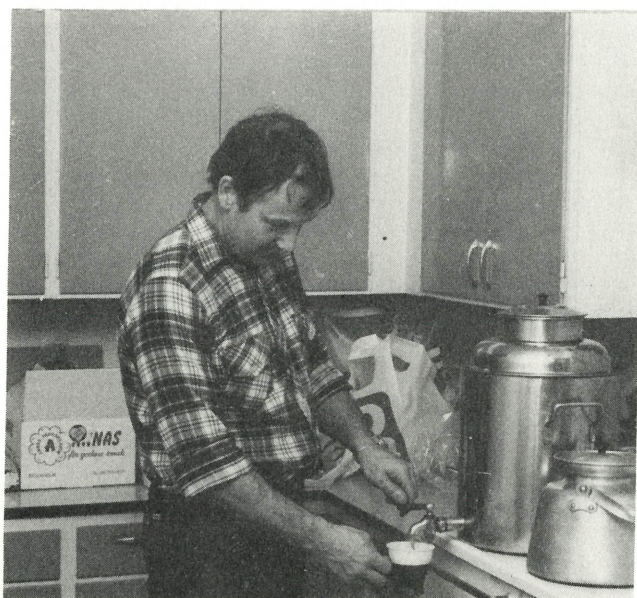
JULMARKNAD

På Trädgårdstorp den 7 dec.

■ Julmarknaden på Trädgårdstorp är numera en tradition som återkommer i början av december varje år. Man försöker att hålla marknaden i gammal stil bl.a. med fungerande gamla hantverk och julseder.

Från smedjan hör man hammarslagen vida omkring. Det glödgade järnet formas till spik och ljusstakar efter alla konstens regler, och man trängs i den lilla smedjan för att få se smeden i arbete. Ja så där gick det till förr i världen.

I köket var den stora kaffebrygggarn ständigt full med gott kaffe, ty på logen serverades kaffe till hugade besökare.

När man gått runt i stugor och marknadsstånd och klarat sina julkappsbekymmer smakade det bra att i lugn och ro få dricka kaffe till spelmännens glada toner. I ett hörn på logen var det tillverkning av vaxljus.

I torpstugorna var fliten rådande. På Trädgårdstorp stickades täcke, det kardades och spanns både på slända och spinnrock, knyppling, bandflätning etc. I torpet Slätten bakades julbröd som gräddades i den gamla torpugnen och färsk smörgåsar hade en strykande åtgång. Man sålde polkagrisar och kartor, vävde dukar och flätade band. □

TEXT: Georg Malmkvist
FOTO: Arne Mattsson

Flickornas afton

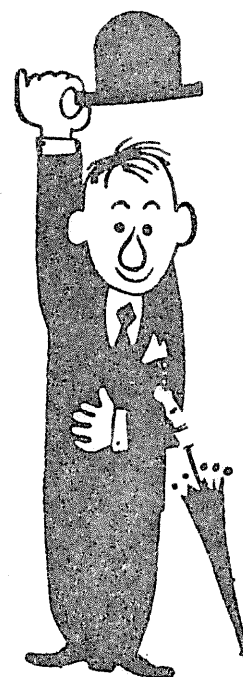
● Fredagen den 13 februari var det dags för "Flickornas afton" på Torpet. Vi killar gick nog och funderade lite till mans om vad som komma skulle. Efter att ha dansat en stund så serverades det kaffe med tårta. Hållstänksamheten hos killarna gick det inte att ta miste på, vis av föregående års tårta som hade rak- tvålv i stället för grädde var det nog förstärkt. Men det var inget lur den här gången, tårtan smakade utmärkt. När vi spiset togs bord och stolar bort och kvällens gymnastiska övningar började.

- Slutligen ett
tack till alla
flickorna och
även till våra
spelmän som
spelade för oss.

- Vid tangeterna

Anita

JULFESTERNA PÅ ALFA-LAVAL

Vi dansade ut julen fyra gånger på A-L. Två lördagar (17-24/1) och två söndagar (18-25/1) drogs långdans genom matsalen där manor och pappor drack ur sista kaffeskvitten till en munsig gräddtårta. Spelmännen klappade på med långa långdanser innan ringarna blivit hopkopplade och "Små grodorna... Även raskar..." tog vid. I en paus visade folkdanslaget upp något av sin dansrepertoar varefter Tant Anita ropade fram Televinken som faktiskt göt sig innan han vågade komma fram. Dagarna avslutades med mera lekar, raketen, varefter långdansen avslutades vid det efterlängttade påsbordet. Efter dessa fyra dagar kunde man med gott samvete gå hem och slänga ut sin egen gran, ty då var julen ordentligt utdansad.

J-d

Uppdelade på två lag vidtog så säckloppningen som var arrangerad så att man hade fyra saker: säck, toppluva, tumvantar och halsduk. Allt utom säcken skulle påsättas i valfri ordning därefter var det att kliva ner i säcken och hoppa en föreskriven runda och sen lägga alla pinallerna på samma sätt som när man startat, men på den punkten fuskades det nog lite grand i båda lagen. Alltnog, det segrande laget fick ett litet pris, dessutom fick Åke ett extrapris för han hade så snygg stil när han hoppade. Nästa lek var inte fullt så avancerad som den förra. Här blev vi tilldelade varsin lapp med ett nummer på, sen skulle vi ställa oss i en ring, därefter uppmanades den som hade nummer fyra att sätta sig ner - alla satte sig. Därefter fortsatte dansen en stund till innan det var dags för uppbrott.

Vi gratulerar Dig

SOM HAR Fyllt ELLER SKA Fylla ÅR ...

21/1	Per-Gunnar Nielsen	65 år
24/1	Arne Olsson	70 år
28/1	Curt Sjögren	60 år
2/4	Herbert Carlsson	75 år
23/4	Georg Malmkvist	85 år
1/5	Martin Skog	60 år
12/6	Harry Olausson	65 år
23/7	Björn Lindström	70 år
28/8	Gunnel Forsberg	50 år
6/9	Lars Boman	60 år
14/9	Bertil Dahlby	50 år
10/10	Sture Lönnqvist	70 år
15/10	Ingrid Nyberg	50 år
9/11	Allan Carlsson	70 år
2/12	Algot Strömberg	75 år
5/12	Eva Nilsson	85 år

SLAGSTA GILLE

Med samma framåtanda som bockarna i Slagsta hållristning startade det nya SLAGSTA GILLE sin verksamhet den 30 jan. 1986.

Gilletts styrelse fick följande sammansättning:

Gunnel Carlsson, ordförande
Bo Walther, sekreterare
Curt Carlsson, ledamot och musikledare.

Gilletts spelmanslag har c:a 17 medlemmar.

En kurs för vuxna pågår för närvarande i gammaldans, och enklare folkdanser, c:a 70 deltagare.

Kurser för barn i gammaldans, ring- och sånglekar, omkring 90 deltagare.

Botkyrka Hembygdsgille önskar Slagsta Gille framgång och lycka till i ert arbete med förhoppning om gott samarbete.

NYA MEDLEMMAR:

Ingalill Teden	Tullinge
Leena Paldán	Norsborg
Stig Lundquist	Norsborg
Dagny Lundquist	Norsborg
Sören Ström	Norsborg
Inger Eldh	Tullinge
SvenErik Rova	Grödinge
Karin Hultgren	Tullinge
Aina Hellström	Tullinge
Maj-Britt Johansson	Grödinge
LarsGöran Larsson	Tumba
Kenneth Ihrestam	Tullinge
Margareta Weillow	Rönninge

Vi hälsar Er alla hjärtligt välkomna i Botkyrka Hembygdsgille. Här är vi alla Du.

Styrelsen

En festligt inramad inbjudan till en Jubileumsfest den 14 feb. kl. 18 hade skickats ut till ett 50-tal personer däribland 28 spelmän många av dem från Slagsta Gille

Festen inleddes med musik under Lennart Stenbäcks ledning. Musiken blev kraftigare allt efter som spelmännen anlände. Sedan man avslutat med Botkyrkalåten hälsade Lennart Stenbäck alla välkomna och uttryckte sin glädje över att så många hade hörsammat kallelsen.

Georg Malmkvist läste en artikel ur Gillets tidning "Botvidsbygden" n:r 1 1971. Artikeln handlade om när Spelmanslaget bildades och det var den 7 februari 1971 på initiativ av Lennart Stenbäck som hade kallat samman några spelmän och för folkmusik intresserade personer till Hembygdsgilletts lokal Logen vid Trädgårdstorp. Bland de närvarande märktes förutom initiativtagaren: Bernt Carseberg, Valle Karlsson, Helge Joobs, Dalke Olenius och Bengt Magnusson, som gäster hade inbjudits musikern Tore Liljestad m.fl. Stenbäck utsågs

till ordförande och man diskuterade organisationsfrågor, lokal- och ekonomiska frågor i samråd med Gillets ordförande Lars Ax.

Intresset var i topp för ett Spelmanslag och man beslöt att träffas den tredje söndagen i varje månad.

Spelmanslaget hade alltså startat sin verksamhet.

=====

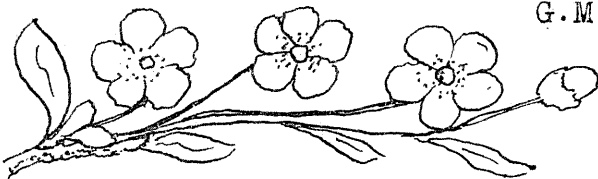
Från spelmanlagets nuvarande medlemmar överlämnade Karin Wester en blomma till Lennart som under alla år från starten varit lagets ledare.

Under en musikpaus blev det nu kaffe med tårter i en gemytlig samvaro. Alf Johansson underhöll med sång till gitarr en gammal trevlig drängvisa.

Flera av Gillets medlemmar som infunnit sig fick nu möjlighet att tråda dansen när nu musiken åter började spela låtar, polka, schottis etc.

En glad och trevlig jubileumsfest var slut och till festkommiterade ett varmt TACK.

G.M.

NU BÖRJAR DET BLI DAGS
ATT TÄNKA PÅ HEMBYGDENS DAG !

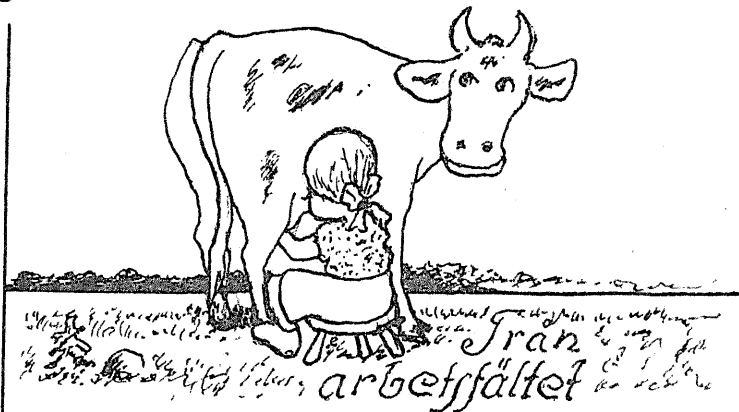
Har Du någon idé om några nya arrangemang så ring till oss i fornminneskommittén. Likaså om Du vill baka bullar eller kakor till serveringen eller om Du skänker någon vinst (av hemslöjds-karaktär) till tombolan.

Du kanske kan något hantverk som Du vill demonstrera eller ställer upp och hjälper till med de sedvanliga sysslorna?

Vi väntar med glädje och otålighet på alla telefonsamtal !!

Ring så svarar vi!

Eva	Vera	Britt-Inger
433672	474465	975560

KVARTALSMÖTET 9 JANUARI 1981.

Närvarande c:a 35 st.

Rapporter

Ny ansökan om byggnadslov för marknadsbodarna insänd.

Tillstånd för servering har sökts för 1981.

Kommunala bidrag för 1981 års verksamhet har sökts.

Den borrhade brunnen vid Trädgårdstorp skall fyllas igen med betong och borrhäls upp igen för att få bättre vatten.

Karin Wester och Olle Sahlström har deltagit i en kurs för folklig musik (dragspel).

Förslag hade inkommit om att öka antalet ledamöter i styrelsen och minska antalet ledamöter i kommittéerna. Båda förslagen avslogs. (ändring av antalet ledamöter i styrelsen fordrar stadgeändring). Styrelsen kan till sina sammanträden kalla någon kommittémedlem när fråga skall tas upp som berör viss kommitté.

Val

För Hembygdsdagen den 24 maj.

Ansvarig: Bo Hammarling

Kassör: Sven-Gunnar Broström

Ansvarig kommitté: Fornminneskommittén

För midsommarfesten.

Ansvarig: Bo Hammarling

Kassör: Ellinor Kunz

Ansvarig kommitté: Styrelsen och festkommittén.

Frågan om antalet tombolor vid resp. tillfälle hänsköts till årsmötet. Beslut om dansmusiken till midsommar skall göras i samråd med musikkommittén.

Resor

Lars-Gunnar meddelar att Gillet är välkomna till Tärnsjö i augusti. Kan ev kombineras med ett besök i Gysinge.

Amerikaresa 1982?

De som planerat att resa till USA har anhållit om att få göra arrangemang utöver Gillets ordinarie verksamhet där hela behållningen skulle gå till resan.

(Om resan ej blir av går behållningen till Gillets resekonto.) Efter diskussion beslutades att så skulle få ske om det kunde garanteras att det inte gick ut över Gillets planerade ordinarie verksamhet.

En kommitté för resan valdes: Ellinor Kunz, Ingrid Avelin, Björn Falk och Göran Furuliden.

Utbildning av barn- och ungdomsledare. Frågan hänsköts till utbildningskommittén så att de får komma med ett förslag.

Kvartalsmötesprotokollen

Det beklagades att de inte lästes upp på kvartalsmötena. (Justeringsmän väljs istället). Besluts att en kopia skulle sättas upp på anslagstavlan på logen, en kopia skulle gå till Botvidsbygden för kortfattat referat.

Försäljning vid Gillets fester Förfrågan från andra föreningar att få sälja sina "souvenirer" vid våra fester diskuterades.

Beslutades att styrelsen får avgöra från fall till fall. Om tillstånd till försäljning ges skall föremålet ha anknytning till Gillets verksamhet och en viss procent av vinsten skall tillfalla Gillet.

Diskussionen utspänn sig också med anledning av den anmärkning Gillet fått för att vi hade plastleksaker i fiskdammen på julmarknaden.

Resultat: Svårt att undvika eftersom vi köper färdiga kollektioner från basarvarufirmor, praktiskt taget omöjligt att få tag i saker om vi skall stå fast vid priset 1 krona. Två alternativ finns, antingen höja kvalitén och i så fall även höja priset, eller också slopa fiskdammen. Det kanske också behöver förklaras för allmänheten att vi behöver inkomster för att kunna driva vår verksamhet. (Vad kan man i dagens läge köpa för en krona?)

Hur kan Trädgårdstorp ha varit inrett?

Den frågan har vi ställt oss många gånger men ännu har vi inte lyckats få något svar, men i Erik Castegrens Botkyrkabok (1948) har man med hjälp av en bouppteckning rekonstruerat i Nystugan vid Hamra.

Bouppteckningen är efter nämndemanen Carl Andersson och hans hustru som båda dog år 1787.

Nystugan vid Hamra och kanske även de andra stugorna där hade troligen samma utseende. Denna byggnadstyp var nämligen vanlig i trakten.

Denna stuga var ju större än vårt Trädgårdstorp och hemmet innehöll säkerligen en hel del ärvdagods.

Vi citerar:

Innanför förstugan, där en smal och brant trappa ledde till den låga vinden, låg till vänster en stor dagligstuga med en stor öppen spis med bakugn. Till höger från förstugan var ett lika stort rum med murad "kakelugn". Detta rum kallades för andersstugan. Mellan dessa båda rum låg rakt fram från förstugan en liten kammare utan eldstad.

Vi inträda genom förstugan och går in i dagligstugan.

I den väldiga spisen framför bakugnen sprakar en munter brasa. Diverse grytor och andra kokkärl stå på spiselhallen.

Vi tar en blick över hemmets möblering. Väggarnas nakna timmerstockar framträda under en tunn vitgul färg. I vartdera hörnet vid gaveln står en säng med skåp och förhänge och mellan dessa ett bord framför ett fönster. Framför fönstret på långväggen till vänster om dörren står en liggesoffa och mellan denna och dörren fat- och tallrikshylla med skinande tennfat samt lerfat och andra husgerådssaker. Vid motsatta långväggen framför ett fönster (detta fönster finns ej på Trädgårdstorp) står matbordet. I taket finns järnögglor med stänger för bröd och korv m.m.

Några enkla stolar fullbordar möbleringen.

Någon andersstuga har vi inte vid Trädgårdstorp men det kan ju vara roligt ändå att få veta vad som fanns där.

Cit.

I andersstugan fanns murad spis, och även här stodo i hörnen två sängar av samma typ som i vardagsstugan, Framför gavelfönstret finnes ett stort slagbord och vid väggarna ett par målade skåp. I rummet finnas dessutom sex målade karmstolar.

I kammaren står en säng, ett bord och några stolar. (alltså detsamma som vi har).

Alla fönster hade gardiner.

Gillet Årsmöte

ägde rum på Logen
vid Trädgårdstorp
den 7 mars 1981.

Till ordförande för mötet utsågs
Lars-Gunnar Lindström och till
Sekreterare Gunilla Blomberg.

\$ 10 som gällde val av styrelse
och kommittéer. Styrelsen fick
följande sammansättning:

Ordf. Bo Hammarling
Skr. Christina Furuliden
Kassör Lars-Erik Hultman
Ledamöter Ingrid Avelin och
Gunnar Avelin
Suppl. Arne Mattsson och
L-G Lindström

Revisorer: Rune Engström och
Björn Torgilsson
Rev.suppl. Inga Olausson och
Ing-Marie Rapp

KOMMITTEER:

Dans & Lek:

Ingrid Avelin, Ellinor Kunz,
Rose-Marie Broström

Barn- & Ungdomskommitté:

Gunilla Blomberg, Diane Kunz
Björn Wahlgren

Sportkontakt:

Ingrid Avelin, Torsten Fahlén

Arkivarie & Bibliotek:

Georg Malmkvist,
Vera Torgilsson

Redaktion för Botvidsbygden:

Georg Malmkvist, Arne Mattsson,
Ingrid Avelin

Dräkt & Slöjd:

Elsy Karsbrink,
Inger Strandberg,
Inger Hammarling, Inger Falk

Fornminneskommitté:

Georg Malmkvist, S-G Broström
Eva Sandin Bertil Dahlby
Vera Torgilsson, Britt-Ing.Hultman

Trädgårdstorpsskommitté:

Torbjörn Palm
L-G Lindström, Christina Szykier,
Stig och Dagny Lundkvist

Festkommitté:

Karin Mattsson, Rose-Marie Broström
Sven-Gunnar Nilsson.

Utbildningskommitté:

Björn Strandberg, Inger Falk

Valberedningskommitté:

Ellinor Kunz, Björn Falk
Inger Strandberg

Ombud till Sv. Ungdomsringen:

Lars-Erik och Britt-Inger Hultman

Musik och Sång:

Rose-Marie Broström, Lars Eriksson
Arne Mattsson, Olle Sahlström

Förtjänsteteckenkommitté:

Georg Malmkvist, Eva Sandin,
Lennart Stenbäck

Resekommitté:

Ingrid och Gunnar Avelin,
Björn Falk.

Lekkontakt:

Föreslogs ej.

Pressombud:

Christina Furuliden

BOTVIDSBYGDEN

ORGAN FÖR BOTKYRKA HERRBYGGSSÄLLE

REDAKTION

ANSVARIG UTGIVARE:
Bosse Hammarling Tel. 0753/517 83

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Georg Malmkvist	Tel. 08/7781711
Inger Falk	Tel. 0755/665 63
Arne Mattsson	Tel. 0753/371 16
Roland Wester	Tel. 08/7781509

REDAKTION, ADRESS:
Trädgårdsbacken 2 146 00 Tullinge

TORPAFTON

För andra året i rad arrangerade fornminneskommitten den 7 februari en torpafton på Trädgårdstorp. Kl. 18.00 satte vi igång och det hela inleddes med att Lennart och Olle spelade Botkyrkalåten därpå följde kvällens specialinslag, en visning av tredimensionella bilder tagna av Nils Holmkvist, Tullinge. Han är medlem av Sveriges Stereoskopiska förening och skötte själv bildvisningen tillsammans med Lars-Göran Larsson från samma förening. För att kunna se djupet i bilderna måste alla ta på sig speciella glasögon.

Efter denna föreställning bjöds det på kaffe eller te samt smörgåsar av hembakat bröd. Kvällens sista timme ägnades åt en intervju med de s.k. gammeltorparna. Vad menas med gammeltorparna?

Jo, det är de medlemmar i Söderskolans elevförbund som var med då den föreningen var ägare till Trädgårdstorp.

Karin Gerstel var intervjuledare och de gammeltorpare som hade kommit för att berätta om gamla tider var: Oskar Brohammar, Eva Jämtin, Martin Larsson, Ester Söderbom och Kerstin, Arne Wärnlund. Vi fick höra hur Söderskolan år 1921 köpte Trädgårdstorp och att de fick tomten billigare bara för att det fanns ett gammalt hus på den. De berättade också om hur de åkte tåg till Huddinge och därefter fotvandrade den långa vägen till torpet. Allt detta spelade vi in på band. Gillet hade också fått låna gamla foton från Söderskolan och de visades på en utställningsskärm. Bertil Dahlby har nu fotograferat av en del av dessa så att gillet får kopior till bildarkivet.

Avslutningsvis kan sägas att även årets torpafton blev en lyckad tillställning. Vi hoppas att de 70-tal personer som kom hade utbyte av kvällen.

Sven-Gunnar

P.S. De som på Torpaftonen anmälde sig som intresserade av att fortsätta med torpforskning är välkomna till Trädgårdstorp den:

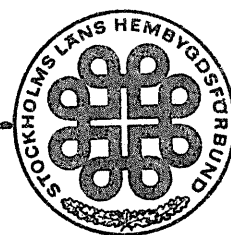
8 april kl. 19,30
då skall vi lyssna på bandupptagningen från Torpaftonen samt tala om den fortsatta verksamheten. Andra intresserade är givetvis också välkomna.

Fornminneskommitten

UTSTÄLLNING OM TULLINGES FORNTID

På torpaftonen förhandsvisades en skärmutställning om Tullinges forntid. Inom fornminneskommitten har vi länge talat om att göra mer information om Botkyrkas historia och det första steget blev den här utställningen. Jag fick uppdraget att genomföra utställningen och tillsammans med Kenneth Ihrestam, Tullinge och Karin o Margareta Weilov, Salem bildades en arbetsgrupp som träffades en gång i veckan och arbetade med utställningen. Eftersom vi tyckte det var synd att visa materialet endast på Topraftonen, kontaktade vi biblioteket i Tullinge Centrum. De blev genast intresserade och under hela mars månad visas utställningen i deras lokaler. Samtidigt efterlyser vi okända fornfynd ifrån Tullinge så att om någon av Botvidsbygdens läsare har eller känner någon som har t.ex. stenyxor eller liknande hemma så hör av er till någon i Fornminneskommitten. Vi är tack-samma för alla pusselbitar till Tullinges historia.

Sven-Gunnar

HEMBYGDSFÖRBUNDET

ARRANGERAR

KURS I

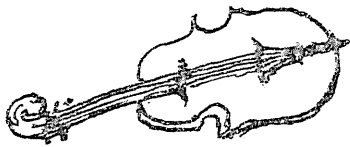
UTSTÄLLNINGSTEKNIK

PÅ

TRÄDGÅRDSTORP

4-5 APRIL 1981

KOSTNAD 100 KR

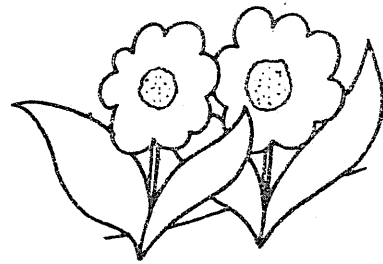
Jag vill i Botvidsbygden
framföra ett Tack till alla Gil-
lets medlemmar för det stöd jag
haft under den tid som jag med-
verkat i Musikkommittén.

Jag kommer givetvis i fort-
sättningen att ställa upp i den
möjlighet jag kan.

Min förhoppning är dock att
även den nya kommittén får samma
stöd och uppmuntran från Gillets
olika grupper, så att den kan
fungera om möjligt ännu bättre
och att spelmännen kan tränas
till att spela, och nästan ännu
viktigare att tycka om att spela
åt dansare och att trivas på
Trädgårdstorp.

Vill sluta med att önska den
nya musikkommittén lycka till
med sin kanske inte alltid lätta
uppgift, att se till att vi har
en levande musik i Hembygdsgillet.

Hälsningar
Lennart

FORNMINNESKOMMITTÉN MEDDELAR:

att lördagarna 28/3 11/4 25/4
har vi slöjddagar hemma hos
Ingrid och Nils Söderberg i
Södertälje. Kom någongång efter
klockan 10 och ta med er egna
bullar eller smörgåsar. Vi skall
tillverka vinster till den
hemslöjdstombola vi skall ha
på hembygdsdagen.

VÄLKOMNA

SÖDERSKOLANS ELEVFÖRBUNDS DIKT OM TRÄDGÅRDSTORP

lästes av Martin Larsson på vår torpafton

Långt bort i skogarnas salar
ligger stugan liten och låg
Bäddad djupt bland berg och dalar
till den står alltid vår längtan och håg

Murken och gammal synes den vara
för den som flyktigt ser
Kanhända en torparstuga bara
men för oss är den något mer

För oss den blivit hem och hård
med doft från forna tiders land
En lugn och stilla liten värld
som knyter oss samman med fasta band

Här vill vi leva, här vill vi bo
och odla vår egen mark
och låta vänskapen gro
outslitelig och stark

sista sidan

DRÄKT & SLÖJD MEDDELAR...

Vi kan konstatera ett ringa intresse för de planerade kurserna i Växtfärgning samt Tvåändsstickning.

Risken finns att de ställs in.

I infot sattes anmälningsdatumet till den 9 mars.

Du får en chans till, vi förlänger tiden till den 29 mars. Har då inte fler anmält sig, tvingas vi att ställa in kurserna. Så därför, anmäl dig snarast så att kurserna blir av.

Vi planerar att färga med olika sorters växter.

Du får så mycket att du kan använda din färg till lite mer än en provdocka (ca 1 hg av varje färg alltså).

Därför behöver vi veta antal deltagare snarast för att kunna beställa garn.

Anmäl till:

Elsie Karsbrink 08/778 15 28

Inger Strandberg 08/88 46 54

Inger Hammarling 0753/517 83

Inger Falk 0755/665 63

Dräkt & Slöjd samt Fornminneskommittén meddelar följande med blicken inriktad på Hembygdsdagens tombola.

Den 12 april är det arbetsdag på Trädgårdstorp. I samband med detta planeras en arbetsdag för tillverkning av saker till tombolan på Hembygdsdagen. På schemat finns bl.a. ljusstöpning.

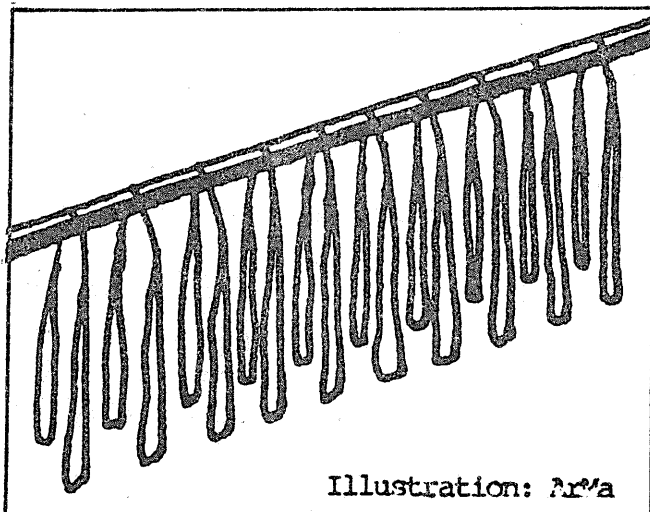

Illustration: Arwa